

Mentor in znanje št. 3/2015

Spoštovane mentorice, spoštovani mentorji,

več ko ljudje vemo drug o drugem, bolj smo pripravljeni sprejemati in spoštovati različnost/drugačnost, živeti drug ob drugem in manj imamo predsodkov. Izobraževanje za strpnost in upoštevanje drugačnosti na UTŽO? Vsekakor! Lahko zgradimo nov izobraževalni program, lahko posamezno vednost/informacijo vgradimo v obstoječe vsebine. Pri tem ni pomembno, kaj je naše študijsko področje ali naša veda. O vprašanju drugačnosti lahko spregovorimo domala povsod: pri tujem jeziku, medsebojnih odnosih, verstvih sveta, kulinariki, glasbi itd. Izobraževalni program ali posamezne vsebine so lahko namenjeni različnim vsebinam in ciljem: spoznavanju kulture (umetnosti, zgodovine, politike Sredozemlja), geneze zdajšnjih dogodkov, psihologije pribežništva (krivda, negotovost, čustva), odpravljanju lastne negotovosti itd.

Zakaj?

Pred več desetletji, ko še nisem bila andragoginja, sem se udeležila izobraževanja za mir in sožitje. V času, ko je bilo izobraževanje v naših očeh predvsem izobraževanje za delo in poklic, redkeje kaj drugega, je bilo nam, živečim v socialistični družbi, pač nenavadno, da se mora človek izobraževati za mir. Danes, v času "begunske krize", pa jasno čutim, da bi potrebovali izobraževanje (starejših) za strpnost. Ker te dni pogosto slišimo, da imamo sami dovolj težav, da ne moremo sprejemati

tujcev, da bi bilo treba meje zapreti, da smo ogroženi, bi rada razložila, zakaj na UTŽO potrebujemo izobraževanje za strpnost. V ta namen želim povzeti misli Sonje Kump izpred nekaj let v Andragoških spoznanjih (2013, letnik 19, številka 2, Univerza v Ljubljani). Takole pravi: "Dejanja nestrpnosti"- tudi nestrpno mišljenje spada med njih - "niso nujno povezana s tem, koliko je nek družbeni sistem zaprt ali odprt" (...). "Boljša obveščенost o religijskih in kulturnih prvinah pripomore k boljšemu razumevanju skupnih vrednot, humanistično-etičnih ciljev in prepričanj. Ljudje pa imamo ne glede na kulturne razlike in konflikte v svetu ter prizadevanja za afirmacijo lastnih vrednot in ritualov neverjetno sposobnost za usklajevanje razlik in značilnosti v širši sistem", tako, da je izobraževanje v ta namen potrebno in smiselno.

"Medreligijski in medkulturni dialog (...) močno pripomore k ustvarjanju novih kulturnih tradicij in vrednot. V izhodišču tega procesa so podpiranje tolerantnosti, sprejemanje različnosti, multikulturalizem in je inkluzivnost. Tolerantnost, ki je v slovarjih najpogosteje opredeljena kot prizanesljivost, strpnost in sprejemanje veljavnosti drugačnih, oziroma drugače mislečih, zlasti pri religijskih, političnih in etičnih vprašanjih, ni le politična ali pravna kategorija, temveč je ozko povezana z emancipatornim in aktivacijskim potencialom izobraževanja, predvsem izobraževanja odraslih."

"Empirični dokazi potrjujejo, da več ko ljudje vedo drug o drugem, bolj so pripravljeni sprejemati in spoštovati različnost/drugačnost, živeti drug ob drugem in imajo manj predsodkov (...). Znani Herbert Marcuse je v nekaterih svojih delih iz 60. let razložil, da cilj tolerantnosti ni resničnost položaja večine, temveč, nasprotno, resničnost manjšin skozi večine."

Dvom v tujce in pribežnike ima stare korenine

"Ljudstvo zagotavlja tujcem zatočišče, če so bili pregnani iz svoje dežele, če jim je bila tam kratena svoboda", pravi 20. člen francoske ustave iz leta 1793. S tem besedilom se prične oblikovati sodobni koncept azila. Toda pisec koncepta opozori na nujo, da se išče

kompromis med abstraktno opredelitvijo pravice do azila, omejeno darežljivostjo države ter ohranjanjem nacionalne identitete. Od tod izhajajo današnja nasprotja in dvomi države in državljanov glede prosilcev za azil. Teh je veliko. Prihajajo v množicah, največkrat iz revnih držav. Predložiti morajo dokaze, da so bili mučeni in preganjani, kar je največkrat težko ali nemogoče storiti, kar jih znova potisne v preživete travme. Ali je prav, da države nadaljujejo s politiko dvojne morale, politiko močno omejene naklonjenosti in človečnosti, ponižujočega dvoma v tujce?

Ne pozabimo! Priseljevanje v neko družbo zmeraj pomeni odseljevanje iz druge. Razumeti velja kulturo obeh.

Pa lep pozdrav,
Dušana Findeisen

dusana.findeisen@guest.arnes.si